

ЗАКОН

О ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИКОВАНИМ ОРГАНИЗМИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се поступак за издавање одобрења за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину генетички модификованих организама и производа од генетички модификованих организама, услови за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину генетички модификованих организама, руковање, паковање и превоз генетички модификованих организама и производа од генетички модификованих организама, као и друга питања од значаја за генетички модификоване организме и производе од генетички модификованих организама.

Забрана стављања у промет

Члан 2.

Ниједан модификован живи организам као ни производ од генетички модификованог организма не може да се стави у промет, односно гаји у комерцијалне сврхе на територији Републике Србије.

Члан 3.

Генетички модификован организам не сматра се пољопривредни производ биљног порекла који количински садржи до 0,9% примеса генетички модификованог организма и примеса пореклом од генетички модификованог организма.

Семенски и репродуктивни материјал не сматрају се генетички модификованим организмима уколико количински садрже до 0,1% примеса генетички модификованог организма и примеса пореклом од генетички модификованог организма.

Значење појмова

Члан 4.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *генетички материјал* је део биљке, животиње, гљиве, микроорганизама, вируса или вироида који садржи наследну информацију;
- 2) *генетички модификован организам* је организам чији је генетички материјал промењен методама савремене биотехнологије;
- 3) *инцидент* је сваки догађај који доводи до неконтролисаног ослобађања генетички модификованог организма у животну средину, а до кога долази приликом употребе у затвореним системима и намерног увођења у животну средину генетички модификованог организма, који може представљати непосредну или одложену опасност за живот и здравље људи и животну средину;
- 4) *корисник* је правно лице, предузетник или физичко лице које употребљава генетички модификован организам или производ од генетички модификованог организма у затвореним системима и приликом намерног увођења у животну средину;

5) *методе савремене биотехнологије* јесу in vitro технике нуклеинских киселина, укључујући и рекомбинантну дезоксирибонуклеинску киселину (ДНК) и директно уношење нуклеинских киселина у ћелије или органеле и фузија ћелија изнад таксономског нивоа фамилије, које превазилазе природне репродуктивне или рекомбинационе баријере и нису технике које се користе у традиционалном оплемењивању и селекцији (класичне методе);

6) *модификовани живи организам* (living modified organism) је сваки генетички модификован организам или производ од генетички модификованог организма који је способан за размножавање и пренос генетичког материјала, укључујући и стерилни организам који је способан за раст;

7) *мониторинг* је планирано и систематско праћење и надзирање генетички модификованог организма, његове употребе у затвореним системима, праћење поступка намерног увођења у животну средину, праћење и надзирање животне средине у коју је генетички модификован организам уведен, као и могућих штетних ефеката на животну средину и здравље људи;

8) *намерно увођење у животну средину* је ограничено увођење генетички модификованог организма ради извођења огледа, демонстрационих огледа и развоја нових варијетета;

9) *ненамерно увођење у животну средину* је случајно испуштање модификованог живог организма у животну средину услед непредвиђеног догађаја, несреће, неправилног руковања, складиштења и друго;

10) *овлашћена лабораторија* је правно лице које врши испитивање генетички модификованог организма и производа од генетички модификованог организма;

11) *производ од генетички модификованог организма* је сваки производ који се састоји, односно садржи, односно добијен је од једног или више генетички модификованих организама, без обзира на степен обраде;

12) *процена ризика* је научна процена која се спроводи по принципу „случај по случај” која подразумева идентификацију могућих штетних ефеката од генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма по здравље људи и животну средину до којих може доћи приликом употребе у затвореним системима и намерног увођења у животну средину. Приликом процене ризика мора се поштовати принцип предострожности;

13) *руковање* је дорада, прерада и складиштење генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма;

14) *стваралац* је правно лице, предузетник или физичко лице које ствара генетички модификован организам или производ од генетички модификованог организма;

15) *употреба у затвореним системима* је свака операција којом се генетички модификован организам или производ од генетички модификованог организма узгаја, размножава, складишти, транспортује, одлаже, уништава или на било који други начин користи у простору који је одвојен физичким препрекама или се комбинацијом физичких, хемијских, односно биолошких препрека онемогућава контакт генетички модификованог организма са спољним светом и њихов утицај на животну средину.

Изузеци од примене

Члан 5.

Одредбе овог закона не примењују се на производ од генетички модификованог организма (у даљем тексту: производ од ГМО) који није модификовани живи организм (у даљем тексту: LMO) и не користи се као храна, храна за животиње, лек или помоћно лековито средство.

Одредбе овог закона не примењују се на генетички модификован микроорганизам, као и на производ од ГМО који није LMO, ако су они намењени за медицинску употребу и ако је њихова употреба у целини регулисана другим прописима.

Стручни савет за биолошку сигурност

Члан 6.

Ради разматрања стручних питања и давања стручних мишљења која се односе на генетички модификован организм (у даљем тексту: ГМО), министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар), у складу са прописима којима се уређује државна управа, решењем оснива посебну радну групу - Стручни савет за биолошку сигурност (у даљем тексту: Стручни савет).

Послови Стручног савета

Члан 7.

Стручни савет:

1) процењује тачност података из пријаве која се подноси за издавање одобрења за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину на основу приложене документације, при чему се користе подаци из светске праксе;

2) врши процену ризика при намерном увођењу у животну средину;

3) даје стручно мишљење министарству надлежном за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство) о испуњености услова за добијање дозволе за употребу у затвореним системима;

4) даје стручно мишљење Министарству о испуњености услова за давање одобрења за намерно увођење у животну средину;

5) разматра резултате намерног увођења у животну средину;

6) разматра предлоге за измену прописа о ГМО;

7) разматра друга стручна мишљења која се односе на ГМО и производе од ГМО.

Стручни савет ради по принципу „случај по случај”, у свом раду се руководи подацима који су засновани на научним сазнањима и поштује принцип предострожности.

Стручни савет доноси Пословник о свом раду.

Сукоб интереса

Члан 8.

Члан Стручног савета који је у сродству или је пословно, односно финансијски у вези са подносиоцем пријаве не може да учествује у одлучивању приликом давања мишљења Стручног савета.

II. ПОСТУПАК ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА

Одобрење

Члан 9.

Одобрење се издаје за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину ГМО и производа од ГМО.

Пријава

Члан 10.

Поступак за издавање одобрења за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину покреће се на основу пријаве ствараоца, корисника или њиховог овлашћеног заступника у Републици Србији (у даљем тексту: подносилац пријаве).

Пријава садржи:

- 1) опис ГМО;
- 2) пословно име, седиште и адресу правног лица или предузетника, име, пребивалиште и јединствени матични број грађана физичког лица, односно лично име и адресу њиховог овлашћеног заступника;
- 3) локацију на којој се ГМО уводи у животну средину;
- 4) план и методе надзора ГМО и производа од ГМО, као и план мера за случај инцидента;
- 5) процену ризика по здравље људи и животну средину.

Пријава се подноси и у случају када је ГМО добијен укрштањем два или више ГМО применом класичних метода.

Пријава се подноси Министарству, а одобрење у форми решења издаје министар.

Министар ближе прописује садржину и образац пријаве за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину ГМО и производа од ГМО, као и начин заштите поверљивих података из пријаве.

Отклањање недостатака у пријави

Члан 11.

Ако пријава не садржи податке из члана 10. овог закона Министарство ће обавестити подносиоца пријаве да у року од 30 дана отклони утврђене недостатке.

Ако подносилац пријаве у остављеном року не отклони недостатке, пријава ће бити одбачена.

Поверљиви подаци

Члан 12.

Подносилац пријаве може да означи одређене податке у пријави као поверљиве.

Поверљиве податке дужна су да чувају сва лица којима су поверљиви подаци доступни 10 година од дана подношења пријаве.

Поверљиви подаци нису подаци из члана 10. став 2. тач. 1) до 5) овог закона, као ни они подаци који су већ доступни јавности.

Забрањено је користити податке из једне пријаве о спроведеним експериментима за процену ризика у другим пријавама без писменог одобрења власника података у року од 10 година од дана када је експеримент изведен.

Подаци који су означени као поверљиви, остају поверљиви и кад подносилац пријаве повуче пријаву.

Министар одређује списак лица која имају приступ поверљивим подацима и прописује начин поступања, чувања и размене података између лица којима је дозвољен приступ поверљивим подацима.

Овлашћена лабораторија

Члан 13.

Испитивање ГМО и производа од ГМО у циљу идентификације и квантификације генетичке модификације врши лабораторија која је овлашћена од стране Министарства.

Овлашћење се издаје решењем министра.

Министар одузима овлашћење ако се утврди да овлашћена лабораторија не испуњава прописане услове или да је овлашћење издато на основу нетачних и неистинитих података.

Министар прописује услове које мора да испуњава овлашћена лабораторија у погледу објекта, техничке опремљености и кадровске оспособљености, као и методе које се користе за испитивање ГМО и производа од ГМО.

Испитивање и извештај о извршеном испитивању

Члан 14.

Подносилац пријаве доставља овлашћеној лабораторији одређену количину материјала ради испитивања ГМО и производа од ГМО на захтев Министарства у току разматрања пријаве или по добијању одобрења.

Овлашћена лабораторија дужна је да после извршеног испитивања из става 1. овог члана сачини извештај и достави га Министарству.

Овлашћена лабораторија и запослени у њој дужни су да чувају податке који су означени као поверљиви, као и резултате добијене на основу испитивања, у складу са овим законом.

Министар прописује начин и рокове за извештавање из става 2. овог члана.

Упознавање јавности

Члан 15.

По пријему пријаве Министарство ставља на увид јавности садржину пријаве у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и путем електронских медија.

Министарство организује и спроводи јавну расправу која траје до 30 дана од дана стављања на увид јавности садржине пријаве.

Мишљење Стручног савета и коначно решење са образложењем Министарство објављује у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и путем електронских медија.

Доношење одлуке

Члан 16.

На основу мишљења Стручног савета, а имајући у виду и релевантне примедбе јавности, као и извештај овлашћене лабораторије уколико је извештај тражен, министар доноси решење којим одобрава употребу у затвореним системима, намерно увођење у животну средину, одређује мере сигурности и време трајања одобрења.

Уколико нису испуњени услови прописани овим законом за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину министар доноси решење којим одбија захтев подносиоца пријаве.

Решење министра из ст. 1. и 2. овог члана је коначно.

Ако надлежни орган државне управе после доношења решења којим се одобрава употреба у затвореним системима и намерно увођење у животну средину утврди да стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији више не испуњава услове прописане за добијање одобрења наложиће наведеним лицима да предузму одговарајуће мере и решењем по потреби привремено или трајно одузеће одобрење.

Решење министра из става 4. овог члана је коначно.

Обнављање одобрења

Члан 17.

Поносилац пријаве дужан је да поднесе пријаву за обнављање одобрења Министарству шест месеци пре истека одобрења.

Пријава из става 1. овог члана садржи:

- 1) копију одобрења чије се обнављање тражи;
- 2) извештај о резултатима мониторинга;
- 3) нове информације везане за процену ризика по здравље људи и животну средину.

Подносилац пријаве може до доношења новог решења да настави употребу у затвореним системима и намерно увођење у животну средину.

Министар ближе прописује садржину пријаве за обнављање одобрења за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину.

Члан 18.

Ако овим законом није уређен поступак за издавање одобрења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

III. УСЛОВИ ЗА УПОТРЕБУ У ЗАТВОРЕНИМ СИСТЕМИМА И ЗА НАМЕРНО УВОЂЕЊЕ У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ГМО

1. Услови за употребу у затвореним системима

Дозвола

Члан 19.

Одобрење за употребу у затвореним системима ГМО издаје се правном лицу у виду дозволе.

Дозвола из става 1. овог члана издаје се за један или више степена ризика.

Правно лице мора да формира стручно тело за процену ризика приликом употребе у затвореним системима и да испуњава услове у погледу стручног кадра, објекта и техничке опремљености прописане овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Министар прописује услове за рад стручних тела за процену ризика, као и ближе услове које правно лице мора да испуни у погледу стручног кадра, објекта и техничке опремљености.

Класификација степена ризика

Члан 20.

Употреба у затвореним системима класификује се у четири степена ризика:

- 1) употреба уз занемарљив ризик - први степен;
- 2) употреба уз мали ризик - други степен;
- 3) употреба уз значајан ризик - трећи степен;
- 4) употреба уз велики ризик - четврти степен.

Класификација у одређене степене ризика врши се на основу предузетих мера сигурности у складу са условима прописаним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Министар ближе прописује критеријуме за класификацију ризика, мере за случај инцидента, начин руковања са ГМО код одређеног степена ризика, начин поступања са насталим отпадом и друге услове за употребу у затвореним системима код одређеног степена ризика.

Одузимање дозволе

Члан 21.

Ако правно лице престане да испуњава услове из чл. 19. и 20. овог закона може му се привремено одузети дозвола за употребу у затвореним системима.

О привременом одузимању дозволе министар доноси решење, налаже отклањање недостатака и одређује рок од 60 дана од дана достављања решења за отклањање недостатака.

Дозвола за употребу у затвореним системима одузима се трајно ако правно лице не отклони недостатке због којих је дозвола привремено одузета.

О трајном одузимању дозволе министар доноси решење.

Решење министра је коначно.

2. Услови за намерно увођење у животну средину

Прекогранични промет ЛМО

Члан 22.

За сваки прекогранични промет ЛМО који се намерно уводи у животну средину ради извођења огледа, демонстрационих огледа и развоја нових варијетета примењују се све обавезе које се по Картагена протоколу о биолошкој заштити уз Конвенцију о биолошкој разноврсности односе на први прекогранични промет ради намерног увођења у животну средину.

План надзора, план мера за случај инцидента и процена ризика

Члан 23.

План надзора који подносилац пријаве за намерно увођење у животну средину ГМО доставља уз пријаву обавезно садржи и начин поступања са отпадом.

Министар прописује начин израде плана надзора и методе надзора ГМО, начин израде плана мера за случај инцидента и садржину процене ризика за намерно увођење у животну средину.

Подаци, односно резултати намерног увођења у животну средину другог подносиоца

Члан 24.

Подносилац пријаве може се у пријави позвати на податке или резултате намерног увођења у животну средину које је Министарству поднео други подносилац, ако је подносилац пријаве прибавио писмену сагласност другог подносиоца.

Дужност подносиоца пријаве

Члан 25.

Ако подносиоцу пријаве постане доступан податак о било којој измени или ненамерној промени ГМО за време док Министарство разматра пријаву или после давања одобрења за намерно увођење у животну средину, а такав податак може да има утицај на процењени ризик по здравље људи и животну средину, подносилац пријаве је дужан да:

1) предузме неопходне мере за заштиту здравља људи и животне средине;

2) обавести Министарство о новом податку који може да утиче на процењени ризик по здравље људи и животну средину;

3) прилагоди мере за случај инцидента наведене у пријави, односно одобрењу у циљу заштите здравља људи и животне средине.

Ако Министарству постане доступан податак о било којој измени или ненамерној промени ГМО који може да има значајан утицај на процену ризика по здравље људи и животну средину, Министарство ће тај податак учинити доступним јавности и наложити ствараоцу, кориснику или њиховом овлашћеном заступнику у Републици Србији да:

1) обустави намерно увођење у животну средину;

2) прекине намерно увођење у животну средину док не прилагоди услове за намерно увођење у животну средину.

Издавање једног одобрења

Члан 26.

Подносиоцу пријаве може се издавањем једног одобрења дозволити намерно увођење у животну средину на истом месту или на различитим местима за исту намену.

Извештај о резултатима намерног увођења у животну средину

Члан 27.

У току и по завршетку намерног увођења у животну средину, у роковима утврђеним у одобрењу, стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији дужан је да поднесе Министарству извештај о резултатима намерног увођења у животну средину у писменој или електронској форми.

Министар прописује садржину и образац извештаја о резултатима намерног увођења у животну средину.

IV. РУКОВАЊЕ, ПАКОВАЊЕ И ПРЕВОЗ ГМО И ПРОИЗВОДА ОД ГМО

Садржина документације која прати ГМО и производ од ГМО приликом руковања, паковања и превоза

Члан 28.

Приликом руковања, паковања и превоза, укључујући и превоз преко целе територије Републике Србије, ГМО и производ од ГМО прати документација која мора да садржи податке који јасно указују да се ради о ГМО и производу од ГМО.

За употребу у затвореним системима документација мора да садржи услове и захтеве за безбедно руковање, превоз и употребу, место за прибављање информација, укључујући име и адресу појединца, односно установе којој је поверен ГМО.

За намерно увођење у животну средину документација мора да садржи идентитет и одговарајуће карактеристике ГМО и производа од ГМО, услове за безбедно руковање, складиштење, превоз и коришћење, као и место за прибављање информација.

Министар прописује начин руковања, паковања и превоза ГМО и производа од ГМО.

Обавештавање Министарства

Члан 29.

Правно лице, предузетник или физичко лице дужно је да обавести Министарство када превози преко целе територије Републике Србије ГМО и производ од ГМО, у складу са овим законом и другим прописима.

Поступање са отпадом

Члан 30.

Стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији дужан је да отпад који садржи, састоји се или је добијен од ГМО, као и отпад који је настао употребом ГМО уништи уз присуство овлашћеног лица тако да ГМО више не буде способан за размножавање и пренос генетичког материјала на друге организме.

О уништавању ГМО стваралац, корисник или њихов овлашћени заступник у Републици Србији дужан је да о датуму уништавања обавести Министарство.

Одговорност за штету

Члан 31.

Стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији одговоран је за штету која настане његовом директном, односно индиректном активношћу везаном за ГМО или производ од ГМО, којом се проузрокују штетне последице по здравље људи и животну средину, у складу са овим законом и другим прописима.

V. РЕГИСТАР ГМО И ПРОИЗВОДА ОД ГМО И РЕГИСТАР ДОЗВОЛА

1. Регистар ГМО и производа од ГМО

Упис у Регистар ГМО и производа од ГМО

Члан 32.

У Регистар ГМО и производа од ГМО уписује се ГМО и производ од ГМО за који је издато одобрење за намерно увођење у животну средину (у даљем тексту: Регистар).

Подаци из Регистра су јавни.

Регистар води Министарство у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства.

У Регистар се не могу уписати подаци који су у складу са овим законом и другим прописима означени као поверљиви.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра.

Брисање из Регистра

Члан 33.

ГМО и производ од ГМО брише се из Регистра ако истекне време одређено решењем за намерно увођење у животну средину.

Министар доноси решење о брисању из Регистра.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно.

2. Регистар дозвола

Упис у Регистар дозвола

Члан 34.

У Регистар дозвола уписују се правна лица која су добила дозволу за употребу у затвореним системима.

Подаци из Регистра дозвола су јавни.

Регистар дозвола води Министарство у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра дозвола.

Брисање из Регистра дозвола

Члан 35.

Правно лице брише се из Регистра дозвола:

- 1) ако му је трајно одузета дозвола;
- 2) ако не поднесе нову пријаву истеком рока из члана 17. став 1. овог закона;
- 3) на основу образложеног захтева.

Спискови који се објављују

Члан 36.

Министар утврђује Списак ГМО и производа од ГМО за које је издато одобрење за намерно увођење у животну средину и Списак правних лица која су добила дозволу за употребу у затвореним системима, који се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VI. НАДЗОР

Члан 37.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона Министарство врши преко фитосанитарних и ветеринарских инспектора.

Надзор над радом овлашћене лабораторије у обављању поверених послова испитивања ГМО и производа од ГМО врши Министарство, у складу са прописима којима се уређује државна управа.

Права и дужности фитосанитарног инспектора

Члан 38.

У вршењу послова инспекцијског надзора фитосанитарни инспектор има право и дужност да:

- 1) проверава употребу у затвореним системима и намерно увођење у животну средину за које је дато одобрење;
- 2) проверава да ли овлашћена лабораторија испуњава услове за испитивање ГМО и производа од ГМО;
- 3) проверава мере сигурности приликом намерног увођења у животну средину;
- 4) проверава спровођење плана мера и плана надзора приликом намерног увођења у животну средину;
- 5) проверава начин вођења евиденције и документацију која прати ГМО и производ од ГМО;
- 6) узима узорке за испитивање ГМО и производа од ГМО;
- 7) узима узорке ради утврђивања присуства недозвољених ГМО или производа од ГМО;
- 8) проверава поступање са отпадом који садржи, састоји се, добијен је или који је настао употребом ГМО.

Мере које налаже фитосанитарни инспектор

Члан 39.

У вршењу послова из члана 38. овог закона фитосанитарни инспектор може да:

- 1) забрани употребу у затвореним системима и намерно увођење у животну средину ГМО и производа од ГМО;
- 2) нареди хитне мере ради заштите здравља људи и животне средине;
- 3) нареди уништавање недозвољених ГМО и производа од ГМО;
- 4) нареди уништавање отпада који садржи, састоји се, добијен је или који је настао употребом ГМО;
- 5) нареди предузимање и других мера на основу овлашћења из овог закона.

Мере из става 1. овог члана фитосанитарни инспектор налаже решењем.

Права и дужности ветеринарског инспектора

Члан 40.

У вршењу послова инспекцијског надзора ветеринарски инспектор има право и дужност да:

- 1) узима узорке за испитивање ГМО и производа од ГМО;
- 2) узима узорке ради утврђивања присуства недозвољених ГМО и производа од ГМО;

3) проверава начин вођења евиденције и документацију која прати ГМО и производ од ГМО;

4) проверава поступање са отпадом који садржи, састоји се, добијен је или који је настао употребом ГМО.

Мере које налаже ветеринарски инспектор

Члан 41.

У вршењу послова из члана 40. овог закона ветеринарски инспектор може да:

- 1) нареди уништавање недозвољених ГМО и производа од ГМО;
- 2) нареди уништавање отпада који садржи, састоји се, добијен је или који је настао употребом ГМО;
- 3) нареди предузимање и других мера на основу овлашћења из овог закона.

Мере из става 1. овог члана ветеринарски инспектор налаже решењем.

Надлежност за решавање по жалби

Члан 42.

Против решења фитосанитарног и ветеринарског инспектора може се изјавити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

Испитивање и трошкови испитавања

Члан 43.

Ако постоји сумња да се ГМО и производ од ГМО користи супротно одредбама овог закона фитосанитарни, односно ветеринарски инспектор тражиће на увид од ствараоца, корисника или њиховог овлашћеног заступника у Републици Србији одговарајуће одобрење.

Ако стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији нема одобрење фитосанитарни, односно ветеринарски инспектор забраниће употребу у затвореним системима и намерно увођење у животну средину ГМО и производа од ГМО, а узорак ГМО и производа од ГМО доставити на анализу овлашћеној лабораторији.

Ако се анализом утврди да се ради о недозвољеном ГМО и производу од ГМО фитосанитарни, односно ветеринарски инспектор доноси решење којим забрањује употребу у затвореним системима и намерно увођење у животну средину, а узети узорак ГМО и производа од ГМО уништава.

Трошкове анализе и уништавања ГМО и производа од ГМО сноси стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији.

Трошкове испитивања по налогу инспектора сноси подносилац пријаве.

Средства за спровођење овог закона

Члан 44.

За поступак разматрања пријаве за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину подносилац пријаве плаћа републичку административну таксу.

Средства из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривично дело

Члан 45.

Ко противно одредбама овог закона започне да употребљава ГМО и производ од ГМО у затвореним системима, намерно уводи у животну средину, ставља у промет, гаји у комерцијалне сврхе или одлаже у животну средину и тиме проузрокује штетне последице по здравље људи и животну средину, казниће се за кривично дело затвором до три године.

ГМО и производ од ГМО из става 1. овог члана одузеће се и уништити о трошку лица које је извршило кривично дело.

2. Привредни преступ

Члан 46.

Новчаном казном од 500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако започне да употребљава ГМО и производ од ГМО у затвореним системима, намерно уводи у животну средину, стави у промет или гаји у комерцијалне сврхе, а није добило одобрење Министарства (члан 9).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу у правном лицу да врши одређене дужности у трајању од шест месеци до седам година.

ГМО и производ од ГМО из става 1. овог члана одузеће се и уништити о трошку лица које је извршило привредни преступ.

3. Прекршај правног лица

Члан 47.

Новчаном казном од 200.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не чува поверљиве податке 10 година од дана подношења пријаве (члан 12. став 2);

2) користи податке из једне пријаве о спроведеним експериментима за процену ризика у другим пријавама без писменог одобрења власника података у року од 10 година од дана када је експеримент изведен (члан 12. став 4);

3) врши испитивање ГМО и производа од ГМО без овлашћења Министарства (члан 13);

4) после извршеног испитивања ГМО и производа од ГМО не сачини извештај и не достави га Министарству (члан 14. став 2);

5) не поднесе пријаву за обнављање одобрења у прописаном року, а настави са радом (члан 17. став 1);

6) врши употребу у затвореним системима, а нема дозволу за одређени степен ризика (члан 19);

7) не пријави Министарству податак о било којој измени или ненамерној промени ГМО док Министарство разматра пријаву или после давања одобрења за намерно увођење у животну средину (члан 25. став 1);

8) не поднесе Министарству извештај о резултатима намерног увођења у животну средину (члан 27. став 1);

9) приликом руковања, паковања и превоза документација која прати ГМО и производ од ГМО не садржи податке из члана 28. овог закона;

10) не уништава отпад који садржи, састоји се или је добијен од ГМО и отпад који је настао употребом ГМО (члан 30).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

4. Прекршај предузетника

Члан 48.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

1) поверљиве податке не чува 10 година од дана подношења пријаве (члан 12. став 2);

2) користи податке из једне пријаве о спроведеним експериментима за процену ризика у другим пријавама без писменог одобрења власника података у року од 10 година од дана када је експеримент изведен (члан 12. став 4);

3) не поднесе пријаву за обнављање одобрења у прописаном року, а настави са радом (члан 17. став 1);

4) врши употребу у затвореним системима, а нема дозволу за одређени степен ризика (члан 19);

5) не пријави Министарству податаке о било којој измени или ненамерној промени ГМО док Министарство разматра пријаву или после давања одобрења (члан 25. став 1);

6) не поднесе Министарству извештај о резултатима намерног увођења у животну средину (члан 27. став 1);

7) приликом руковања, паковања и превоза документација која прати ГМО и производ од ГМО не садржи податке из члана 28. овог закона;

8) не уништава отпад који садржи, састоји се или је добијен од ГМО и отпад који је настао употребом ГМО (члан 30).

5. Прекршај физичког лица

Члан 49.

Новчаном казном од 30.000 до 50.0000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- 1) намерно уводи у животну средину, а није добило одобрење (члан 9);
- 2) се не придржава плана мера за случај инцидента (члан 10);
- 3) приликом руковања, паковања и превоза документација која прати ГМО и производ од ГМО не садржи податке из члана 28. овог закона;
- 4) не уништава отпад који садржи, састоји се или је добијен од ГМО и отпад који је настао употребом ГМО (члан 30).

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање пословања

Члан 50.

Стваралац, корисник или њихов овлашћен заступник у Републици Србији дужан је да своје пословање усклади са одредбама овог закона најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Доношење подзаконских аката

Члан 51.

Подзаконски акти прописани овим законом биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети на основу Закона о генетички модификованим организмима („Службени лист СРЈ”, број 21/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05-др.закон), ако нису у супротности са овим законом.

Престанак важења ранијег закона

Члан 52.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о генетички модификованим организмима („Службени лист СРЈ”, број 21/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05-др.закон).

Ступање на снагу закона

Члан 53.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.